

opad, vil man iagttage en
 entro glæde sprede sig over
 nets ansigt.
 Den naturret (3), der er ind-
 get i mennesket fra
 slen efter nogle juristers
 ning (den, der blandt andet
 krigsforbryderdomstole til
 synes retfærdige), får barnet
 naturligt at antage, at hon-
 gsmaden vil havne med
 ningen nedad i sandet, så
 den dermed er ødelagt for
 consumption.
 Barnet vil derfor ikke be-
 agte det modsatte udfald
 en tilfældighed, men som
 begunstigende forvalt-
 ingsakt efter frit skøn foreta-
 af en højere, antropo-
 mistisk magt, der også rå-
 for retfærdigheden.
 I forsøget med udfald af
 rist brøds fald kommer der
 erved til at indgå et etisk-
 moralisk element, idet ethvert
 dfald, der ikke fremtræder
 som helt tilfældigt men un-
 terkastet fx. nederdrægtighe-
 dens lov, vil give anledning til
 overvejelser over, hvilke blin-
 de, upersonlige eller personifi-
 erede, identificerbare kræf-
 ter, der styrer forløbet. For
 mennesker, der sparker deres
 punkterede bil, vil tanken om
 en iboende adresserbar magt
 ikke være fjern.
 Man må derfor antage, at
 det faldende stykke ristet brød
 med smør indgår i overvejel-
 ser af etisk, juridisk art.
 Så vidt indtil nu vides, ind-
 går det dog ikke i noget lov-
 kompleks, reguleret af en lov-
 givende forsamling om end en
 række svenske love, specielt
 mod rygning, tangerer tilfæl-
 det.

Note 1. Jeg skylder rektor ved
 Helsingør Gymnasium Carl P.
 Knudsen megen tak for at ha-
 ve bragt netop spørgsmålet
 om friktion centralt ind i
 overvejelserne.

Note 2. William Occam/
 Ockam, født ca. 1300 død
 1350, var en engelsk filosof
 og teolog, formentlig munke-
 viet. Han deltog i debatterne
 under skolastikken om virke-
 ligheden af det, ord betegner.
 Han var nominalist. Han blev
 mest kendt for Ockams rage-
 kniv: den regel, at man skal
 inddrage så få elementer i en
 slutning, som muligt og mod-
 sat, at hvis man har flere

hypoteser om et fænomen,
 skal man foretrække den, der
 er enklest ved at anvende
 færrest mulige komponenter
 til at forklare fænomenet.

Reglen er hos Ockam
 formuleret, som at man ikke
 skal antage eksistensen af fle-
 re ting end nødvendigt. Han
 bidrog dermed brutalt til ned-
 slagtingen af drager, en-
 hjørninger, afskyelige sne-
 mænd, Loch Ness uhyrer etc.

Note 3. Naturret: en beteg-
 nelse for en af tid og sted uaf-
 hængig, almengyldig, rationel
 retstilstand baseret på gud-
 dommelig befaling eller på
 den mennesket iboende evige
 og uforanderlige natur. Både i
 oldtiden og i middelalderen
 anerkendtes eksistensen af en
 sådan naturret, men den
 egentlige udformning fik tan-
 ken af naturretsskolen i det
 17. og 18. årh. i første linje af
 Grotius. Den lærer, at der ved
 siden af den positive ret findes
 en naturret, der gælder som
 supplement til og teoretisk
 endog i strid med den positive
 ret og hvis normer er givet
 ved selve den menneskelige
 natur og kan erkendes ved en
 overvejelse af hvad der frem-
 mer og hæmmer det samliv
 mellem mennesker, hvortil
 disses medførte trang fører
 dem. Naturretsskolen var på
 flere punkter utvivlsomt ud-
 tryk for en real kritik af den
 nedarvede positive ret i første
 linje den ricperede romerret
 og den viste resterne af de na-
 tionale retsordener særlig inte-
 resse. Der henvises til: De jure
 Belli ac Pacis 1625, Grotius.
 (Noten er citeret efter Stig
 Juul m.fl. Juridisk Leksikon
 2. udg. og er velvilligst med-
 delt af kontorchef Henrik
 Christoffersen, Frederiksborg
 amts undervisnings- og kul-
 turforvaltning).

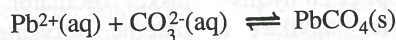
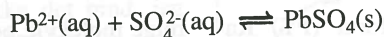
Note 4. Mange af de tanker,
 der indgår i afsnittet om det
 ristede brøds forhold til jura-
 en, er resultatet af en inspire-
 rende drøftelse med kontor-
 chef Henrik Christoffersen (se
 note (3), som jeg takker for
 den afklaring, han ofte har
 tilført materialet. De endnu
 bestående fejl og mangler er
 naturligvis alene mine.

Niels Gullberg
 rektor
 Stenløse Gymnasium og hf.

Kemiske småforsøg
 Redigeret af Ole Bostrup

Kemisk ligevægt

Af Ole Bostrup

Lidt bly(II)nitrat opløses i vand. Der tilsættes fortyndet svovlsyre: Bundfald af bly(II)sulfat.

Efter bundfaldet har sat sig, vaskes det ved dekantering med vand.

Bundfaldet overføres til en porcelænsskål og overhældes med en koncentreret opløsning af natriumcarbonat. Bundfald med væske koges under omrøring i 5 min., idet man tilsætter vand, der fordamper. Bundfaldet filtreres fra og vaskes med vand.

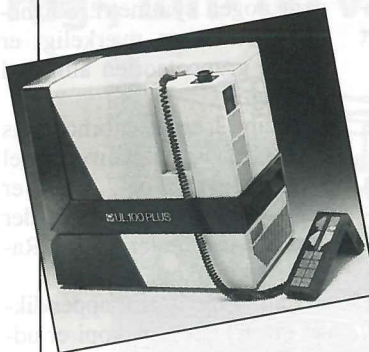
Bundfaldet behandles med fortyndet salpetersyre. Under brusen går det i opløsning.

Filtratet tilsættes en opløsning af bariumchlorid: Bundfald af bariumsulfat.

Litteratur:

1. Sappf, H.: »Chemische Versuche in Unterricht«. V. und-W. Berlin 1958, s. 222.

LÆKSØGER på heliumbasis

Læksøgning på:

- Store / små vakuum anlæg.
- Store / små overtryks-anlæg.
- Ventiler, byggedele, beholdere, maskin-komponenter, strømgennemføringer, relæhuse, termosta-ter, manometrer etc.
- Levnedsmiddel-emballage.
- Medicinsk emballage.

LEYBOLD producerer også

**Vakuum pumper · Vakuum måleinstrumenter
 Vakuum ventiler · Vakuum fittings
 Vakuum coatingsanlæg**

Ring og hør nærmere

42 99 64 44

Leybold, Roskildevej 342A 2630 Tåstrup

